

Les Bessones

identificació

Família **Oleàcies**

Olivera

Olea europaea

Castellà: olivo

Francès: olivier

Anglès: olive tree

Origen: Regió Mediterrània.

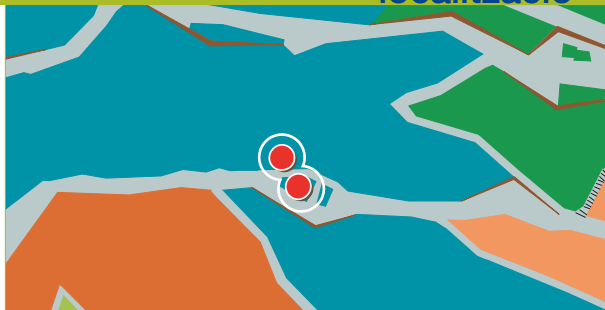
localització

Comarca: Barcelonès

Municipi: Barcelona

Indret:

Jardí Botànic. En un dels camins transversals i formant part del paisatge representatiu de la Mediterrània occidental.

dimensions i descripció

	A	B
Alçada:	4,5 m	5,0 m
Perímetre de la soca a 0,5 m:	4,3 m	4,0 m
Diàmetre màxim de la capçada:	4,0 m	4,0 m
Edat estimada, 2004:	300 anys	

Les bessones són dues oliveres de molta edat, amb les soques enormement engruixides. El seu aspecte fa pensar en dos grans pedestals, dues roques esculpides damunt les quals s'assenten senyorívoles les branques principals, fortes i revellides, i també escasses, ja que les oliveres de conreu acostumaven a tenir només tres branques principals i poca alçada per tal de facilitar la collita.

singularitat

Els seus tres segles d'edat i, per tant, la seva llarga història constitueixen un motiu important de singularitat (són, sens dubte, les àvies del Jardí). També cal ressaltar el seu port particular, amb les soques grans i de formes escultòriques. Per altra banda, la seva posició privilegiada en un dels camins principals, així com el fet de tractar-se de l'arbre més emblemàtic del bioma mediterrani, els dona també un notable valor paisatgístic i simbòlic.

història

Les bessones són originàries dels camps de conreu de la finca "El Savinar" a Sant Vicent del Raspeig, Alacant. L'empresa Gas Natural les va donar al Jardí Botànic l'any 1992, on es van trasplantar, un cop fetes les feines de preparació, dos anys més tard.

descripció de l'espècie

característiques morfològiques

L'olivera és un arbret perennifoli, de poca alçada (7-15 m). Té l'**escorça** llisa quan és jove, però amb el pas del temps es va enfosquint, engruixint, capgirant, esquerdant...donant lloc a uns **troncs** vells i torturats, que l'empremta dels segles ha transformat en singulars escultures vivents. Les branques són esteses i flexibles i la **capçada** pot ser ampla i estesa, o arrodonida. Les **fulles** oposades, el·líptiques i punxegudes tenen el pecíol molt curt i el marge recorbats cap ensota; són verd grisenques per sobre i piloses, argentades i brillants amb la llum del sol pel revers. Tenen **flors** blanques, petites i agrupades formant ramells drets, que esclaten entre maig i juny. El **fruit** és l'oliva, una drupa oval de color verd, que es torna negra quan madura, a finals de tardor.

fulles i fruits

flors damunt l'escorça

característiques ecofisiològiques

L'olivera és, des de temps antics, un dels arbres més característics de la regió mediterrània. S'adapta a qualsevol tipus de sòl, fins i tot els més secs i pobres. Resisteix la calor, el vent i la contaminació, encara que no tolera les gelades fortes. És de creixement molt lent i pot viure fins a 1500-2000 anys. La varietat silvestre és l'ullastre, de branques punxoses i fulles i fruits més petits.

utilització i curiositats

El conreu de l'olivera, en zones càlides i properes al mar, és conegut des de temps prehistòrics per l'aprofitament dels seus fruits, les olives, de diferents varietats i molt apreciades pel seu sabor; les olives negres són fruits madurs i les verdes es conserven amb oli o sal abans de madurar. Del fruit premsat se n'extreu l'oli, la producció més important de l'olivera. L'oli d'oliva, de gran qualitat, s'usa per amanir, cuinar i conservar aliments, per a fer sabons i massatges i com a lubricant. Antigament hi havia llums d'oli. Les fulles tenen propietats medicinals. La fusta de l'olivera, compacta i homogènia, és molt valorada en ebenisteria, torneria, marqueteria i escultura. L'olivera és també un arbre característic i molt present als jardins mediterranis. La seva simbologia és rica i antiga: pau, fecunditat, purificació, amor, força, victòria i recompensa. Encara avui una branca d'olivera es considera un símbol de pau. Molts poetes i escriptors han lloat les seves virtuts des de temps immemorials.

L'olivera mallorquina

(fragment)

*Conta'm, vella olivera,
mentre sec alenant sobre la roca,
noves del temps enrera
que escrites veig en ta surenca soca.*

*Ton delicat fullatge
que sota lo cel blau l'embat oreja
és de la pau la imatge
de tots los goigs de la ciutat enveja.*

*Ta rama verda i blanca
com cabellera d'àngel t'emmantella;
i ta esqueixada branca
falta pel vent l'arrabassada estella.*

*Tu al cor m'has donat força,
tu apar que em tornes joventut perduda,
com de ta eixuta escorça
la saba n'ix que ton brancatge muda.*

*Jo moriré i encara
espolsarà el mestral ta negra olíva;
res serà del que és ara;
Tu sobre el blau penyal romandràs viva*

Josep Lluís Pons i Gallarza, (1823-1894)

Àrea metropolitana de Barcelona
Mancomunitat de municipis

Coordinació i textos
Servei de Promoció i Conservació
Lurdes Planes i Sant-romà, geògrafa

Disseny gràfic
Oficina de Disseny
Laura Pons / Margarita Tur

Fotografia
Ernest Costa i Savoia